

หลักสูตร

สาขาวิชา

(หลักสูตรใหม่/ปรับปรุง พ.ศ.)

(ระบุ พ.ศ. ที่หลักสูตรใช้บังคับ
เปิดรับสมัคร นศ. ปีแรก)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา **ระบุภาควิชา ที่หลักสูตรสังกัด**

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อหลักสูตร

ระบุรหัสหลักสูตร **รหัสหลักสูตรจาก สป.อว. 14 หลัก/หลักสูตรใหม่ไม่ต้องระบุ**

ภาษาไทย **หลักสูตร** **สาขาวิชา**

ภาษาอังกฤษ **..... program in**

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย (.....)

ภาษาอังกฤษ **ระบุชื่อภาษาอังกฤษระดับ ป.ตรี/ป.โท/ป.เอก..... (.....)**

อักษรย่อ ภาษาไทย

อักษรย่อ ภาษาอังกฤษ

อิงตามเกณฑ์ ประกาศ
คณะกรรมการมาตรฐาน
การอุดมศึกษา เรื่อง
หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อ
ปริญญา พ.ศ.2565

3. วิชาเอก (ถ้ามี) **ระดับ ป.ตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ระบุรายชื่อวิชาเอก (ถ้ามี)**

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร หน่วยกิต

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ข้อ 8.1,8.2

- ป.ตรี 4 ปี หน่วยกิตไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

- ป.ตรี 5 ปี หน่วยกิตไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

- ป.ตรี 6 ปี หน่วยกิตไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ข้อ 8.2

(ป.โท)

- แผน 1 แบบวิชาการ หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

- แผน 2 แบบวิชาชีพ หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

ข้อ 8.3

แผน 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่
สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มเติม

- แผน 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

(ป.เอก)

- แผน 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

- แผน 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง

และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ

- แผน 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

- แผน 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ ระบุรูปแบบของหลักสูตรที่เปิดสอน ว่าเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี
ปริญญาโท หรือปริญญาเอก

** 5.2 ประเภทของหลักสูตร **

- ☐ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ
 - ☐ ปริญญาตรีทางวิชาการ
 - ☐ ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ
- ☐ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพ
 - ☐ ปริญญาตรีทางวิชาชีพ
 - ☐ ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพ
- ☐ หลักสูตรปริญญาตรีปฏิบัติการ
 - ☐ ปริญญาตรีปฏิบัติการ
 - ☐ ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าปฏิบัติการ

ระดับปริญญาตรี ระบุข้อความนี้

(** ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565
ข้อ 5.1 และ 5.2 **)

- ☐ หลักสูตรปริญญาโท
 - ☐ แผน 1 แบบวิชาการ
 - ☐ แผน 2 แบบวิชาชีพ

ระดับปริญญาโท ระบุข้อความนี้

- ☐ หลักสูตรปริญญาเอก

☐ แผน 1 แผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ โดย
สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มเติมขึ้นได้ โดยไม่นับ
หน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

ระดับปริญญาเอก
ระบุข้อความนี้

- ☐ แผน 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต
- ☐ แผน 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

☐ แผน 2 แผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิด
ความก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ

- ☐ แผน 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต
- ☐ แผน 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

5.3 ภาษาที่ใช้ ระบุภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน

5.4 การรับเข้าศึกษา ระบุการรับนักศึกษาเข้าศึกษาในหลักสูตร

- ☐ รับนักศึกษาไทย และนักศึกษาต่างประเทศที่สามารถพูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี
- ☐ รับเฉพาะนักศึกษาต่างประเทศ
- ☐ รับเฉพาะนักศึกษาไทย

5.5 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

- ☐ สถาบันจัดการเรียนการสอนโดยตรง
 - ☐ ความร่วมมือกับสถานการศึกษาต่างประเทศ คือ
 - ☐ ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ
- (ทั้งนี้ กรณีความร่วมมือกับสถานการศึกษา/หน่วยงานอื่นๆ ในต่างประเทศต้องสอดคล้องกับ
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแนวทางความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง
สถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พ.ศ. 2550)

5.6 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

- ☐ ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว
- ☐ ปริญญามากกว่า 1 สาขาวิชา
- ☐ ปริญญาร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีข้อตกลงความร่วมมือ

6. สถานภาพของหลักสูตรและพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ☐ หลักสูตรใหม่ พ.ศ.
หลักสูตรใช้บังคับ ภาคการศึกษา ปีการศึกษา
- ☐ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. หลักสูตรใช้บังคับ ภาคการศึกษา
ปีการศึกษา
ปรับปรุงจากหลักสูตร สาขา พ.ศ.
- ☐ ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง ครั้งที่/.....วาระที่
เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.
- ☐ สป.อว. (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)
รับรอง/เห็นชอบหลักสูตร
เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.
- ☐ สำนักงานวิชาชีพ/องค์กรวิชาชีพ (ระบุงค์กร) รับรอง/เห็นชอบหลักสูตร
เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.

7. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

8.1

8.2

8.3

8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล (นาย/นาง/ นางสาว)	ตำแหน่ง ทางวิชาการ (ผศ./รศ./ศ.)	วุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สถานศึกษา	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

*** วุฒิการศึกษา ***

1. เรียงลำดับจากสูง - ต่ำ (ป.เอก - ป.ตรี)

2. ระบุนุทุกระดับการศึกษา

3. จบในประเทศใช้ภาษาไทย จบต่างประเทศใช้ภาษาอังกฤษ

4. ปีที่สำเร็จการศึกษา ใช้ พ.ศ. รวมถึงจบจากต่างประเทศ

5. ระบุนผลงานทางวิชาการตามรอบระยะเวลา 5 ปีที่ภาคผนวก

6. ช่องตำแหน่งทางวิชาการ หากไม่มีตำแหน่งทางวิชาการให้ระบุ อาจารย์
เท่านั้น ไม่ต้องมี อาจารย์ ดร.

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ป.ตรี พ.ศ. 2565

เกณฑ์ 2565	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร - มาจาก อ.ประจำหลักสูตร - มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรที่เปิดสอน - มีหน้าที่บริหารและพัฒนาหลักสูตร วางแผนควบคุมคุณภาพ ติดตาม ประเมินผล - เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบเกินกว่า 1 หลักสูตร ไม่ได้ ยกเว้น พหุวิทยาการ หรือ สหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบได้เกิน 1 หลักสูตร และ อาจารย์ผู้รับผิดชอบซ้ำได้ไม่เกิน 2 คน	<u>กรณีหลักสูตร ป.ตรี ทางวิชาการ</u> - คุณสมบัติขั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่า หรือ ผศ. - อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 5 คน - กรณีมีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ให้จัด อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คุณสมบัติและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับวิชาที่เปิดสอน ไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน - มีผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีย้อนหลังอย่างน้อย 1 รายการ (ไม่จำเป็นต้องเป็นงานวิจัย) หรือ ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง - กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหา อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ครบตามจำนวน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้ สป.อว. พิจารณาเป็นรายกรณี	<u>กรณีหลักสูตร ป.ตรี ทางวิชาชีพ หรือปฏิบัติการ และ หลักสูตรแบบต่อเนื่อง</u> - คุณสมบัติขั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่า หรือ ผศ. - อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 5 คน - กรณีเน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 ใน 5 คน ต้องมีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ - กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณสมบัติ ป.โท และผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณสมบัติขั้นต่ำ ป.ตรี หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี	<u>กรณีหลักสูตร ป.ตรี ทางวิชาชีพ หรือปฏิบัติการ และ หลักสูตรแบบต่อเนื่อง (ต่อ)</u> - กรณีมีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ให้จัด อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คุณสมบัติและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับวิชาที่เปิดสอน ไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน และหากเป็น ป.ตรี ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้นต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ 1 ใน 3 - กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหา อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ครบตามจำนวน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้ สป.อว. พิจารณาเป็นรายกรณี

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

เกณฑ์ 2565	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร - มาจาก อ.ประจำหลักสูตร - มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรที่เปิดสอน - มีหน้าที่บริหารและพัฒนาหลักสูตรวางแผน ควบคุมคุณภาพ ติดตาม ประเมินผล - เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ <u>ยกเว้น</u> พหุวิทยาการ หรือ สหวิทยาการ ให้เป็น อ.ผู้รับผิดชอบได้เกิน 1 หลักสูตร และ อ.ผู้รับผิดชอบซ้ำได้ไม่เกิน 2 คน	- คุณวุฒิ ป.เอก หรือเทียบเท่า - หรือ ชั้นต่ำป.โทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่ง รศ. - อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 3 คน - ผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย - กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวนหรือมีจำนวน นศ.น้อยกว่า 10 คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของ อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้ สป.อว. พิจารณาเป็นรายกรณี	- คุณวุฒิ ป.เอก หรือเทียบเท่า - หรือ ชั้นต่ำป.โทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่ง ศ. - อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 3 คน - ผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ และต้องเป็นผลงานวิจัย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวนหรือมีจำนวน นศ.น้อยกว่า 10 คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของ อ.ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้ สป.อว. พิจารณาเป็นรายกรณี

(** ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2565 ข้อ 10)

(** ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2565 ข้อ 9)

9. สถานที่จัดการเรียนการสอน

สถานที่เรียน

10. สถานการณ์ภายนอก หรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร (การวิเคราะห์หลักสูตร)

11.1 สถานการณ์ หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

11.2 สถานการณ์ หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

11. ผลกระทบ/วิเคราะห์หลักสูตรจาก ข้อ 11.1 และ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตร และความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย/สถาบัน

12.1 ผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกมีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย/สถาบัน

12. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของมหาวิทยาลัย/สถาบัน เช่น

- 13.1 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนโดยมหาวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น
 - ให้แจกแจงรายละเอียดเป็นหมวดวิชา/กลุ่มวิชา เช่น **หมวดวิชาศึกษาทั่วไป**
- 13.2 กระบวนวิชาที่สาขา เปิดให้สาขาอื่น
 - ถ้าไม่มีระบุ “ไม่มี”
- 13.3 การบริหารจัดการ

ตัวอย่าง

1 กลุ่มวิชาพัฒนาการเรียนรู้	ไม่น้อยกว่า	9 หน่วยกิต
ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร		6 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษ (บังคับ 1 วิชา)		3 หน่วยกิต
RAM 1111 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน		3(3-0-6)
ภาษาไทย (เลือก 1 วิชา)		3 หน่วยกิต
RAM 1101 การใช้ภาษาไทย		3(3-0-6)
RAM 1102 ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ		3(3-0-6)
RAM 1103 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการทำงาน		3(3-0-6)

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญาของหลักสูตร (สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบัน)

(ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความรู้ทาง)

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

.....
.....

1.3 เหตุผลในการปรับปรุงหลักสูตร

.....(ในกรณีหลักสูตรปรับปรุง).....
.....

1.4 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

.....
.....

2. แผนพัฒนาปรับปรุง ส่วนใหญ่ทำเป็นตาราง

- 2.1 แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลงพร้อมระบุเวลาคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ (ภายใน 5 ปี)
- 2.2 กลยุทธ์สำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อความสำเร็จของแผนนั้นๆ
- 2.3 หลักฐาน/ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (ควรเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินในหมวด 7 การประกันคุณภาพหลักสูตรด้วย)

แผนการพัฒนา / เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน / ตัวบ่งชี้

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

☐ ระบบทวิภาค ☐ ระบบไตรภาค ☐ ระบบจตุรภาค

ระบุข้อความตามนี้ “ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาคโดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ

1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์” (ระบุทั้งระดับ ป.ตรี และ บัณฑิตศึกษา)

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน (ระบุ)

☐ มี ☐ ไม่มี

ถ้ามีการจัดการเรียนภาคฤดูร้อน ให้ระบุข้อความ ตามนี้ “มีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ หรือการเปิดสอนภาคฤดูร้อนขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการประจำหลักสูตร” (ระบุทั้งระดับ ป.ตรี และ บัณฑิตศึกษา และต้องระบุแผนการศึกษาภาคฤดูร้อนในโครงสร้างหลักสูตรด้วย)

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค (ระบุ)

☐ มี ☒ ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

เช็คที่ปภิตินการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.1 วัน - เวลา ในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือน - เดือน

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือน - เดือน

ภาคฤดูร้อน เดือน - เดือน

กรณี ป.ตรี ภาค 1 เดือน ก.ค. - ต.ค.
ภาค 2 เดือน ธ.ค. - มี.ค.
ภาคฤดูร้อน เดือน เม.ย - พ.ค.

กรณี ระดับบัณฑิตศึกษา	ภาค 1 เดือน ส.ค. - พ.ย.
	ภาค 2 เดือน ม.ค. - พ.ค.
	ภาคฤดูร้อน ขึ้นอยู่กับคณะ

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา (หลักสูตรระดับปริญญาตรี) / ในกรณีที่มีเกณฑ์คุณสมบัติเพิ่มเติม
ต้องระบุให้ครบ และชัดเจน

ระดับ ป.ตรี เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และมี
คุณสมบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2560

ระดับ ป.โท เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรระดับบัณฑิต พ.ศ. 2565 จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีคุณสมบัติตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2561

ระดับ ป.เอก เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรระดับบัณฑิต พ.ศ. 2565 และจะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าและมีผลการสอบ
ภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2561

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า (ถ้ามี)

ถ้าไม่มีก็ต้องระบุว่า “ไม่มี”

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษา (ถ้ามี)

ถ้าไม่มีก็ต้องระบุว่า “ไม่มี”

2.5 แผนการรับนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

กรณี ป.โท แยกจำนวนนักศึกษา เป็น แผน 1 แบบวิชาการ แผน 2 แบบวิชาชีพ

ป.เอก แผน 1.1 แผน 1.2 หรือ แผน 2.1 แผน 2.2

(สป.อว. พิจารณาสัดส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษากับจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร)

ตัวอย่าง (จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา)

ต้อง 5 ปีตามเกณฑ์ของ สป.อว.

ชั้นปีที่	ปีการศึกษา				
	25....	25....	25....	25....	25....
ชั้นปีที่ 1	100	100	120	120	120
ชั้นปีที่ 2	-	90	90	110	110
ชั้นปีที่ 3	-	-	85	85	85
ชั้นปีที่ 4	-	-	-	85	85
รวม	100	190	295	400	400
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา	-	-	-	85	85

ความเป็นไปได้ของตัวเลขโดยรวม แต่ส่วนใหญ่ ปี 4 และปี 5 ตัวเลขต้องนิ่งแล้ว

2.6 งบประมาณตามแผน

แสดงงบประมาณรายรับรายจ่าย

- แสดงงบประมาณรายรับ/รายจ่าย โดยจำแนกรายละเอียดตามหัวข้อการเสนอตั้งงบประมาณ (ตามรอบระยะเวลา 5 ปี)
- แสดงการประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตตามหลักสูตรนั้น

Ex.

พ.ศ.ที่เริ่มเปิดภาคการศึกษา

รายงานงบประมาณ ▼	จำนวนเงินในแต่ละปี				
	25....	25....	25....	25....	25....
เงินเดือน					
ค่าตอบแทน (1)					
ค่าใช้สอย (2)					
ค่าวัสดุ (3)					
ค่าครุภัณฑ์ (4)					
ยอดรวม 1+2+3+4					
รวมทั้งหมด					

ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตตลอดหลักสูตร xxxx บาท / คน

....บาท/คน/หลักสูตร

2.7 ระบบการศึกษา

- ☐ แบบชั้นเรียน
- ☐ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ☐ อื่นๆ แบบตลาดวิชา มีชั้นเรียนหรือศึกษาด้วยตนเอง (ระดับ ป.ตรี ระบุข้อนี้)

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย (ถ้ามี)

Ex. เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาและข้อบังคับมหาวิทยาลัย
รามคำแหงว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2560 ข้อ 8 และ ข้อ 9

Ex. เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาและข้อบังคับมหาวิทยาลัย
รามคำแหงว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 หมวด 2

ต้องเท่ากับที่ระบุในหมวดที่ 1 ข้อ 4

และใช้จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดว่ารวมกันแล้วครบจำนวนหน่วยกิตรวมหรือไม่

* เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ป.ตรี 2565

* กรณีบัณฑิตศึกษา ใช้เกณฑ์เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 2565 ข้อ 8

3 หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

3.1 หลักสูตร

3.1.1 จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร

หน่วยกิต

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

(1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

24 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาพัฒนาการเรียนรู้

9 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

6 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาพัฒนาคุณธรรมและความเป็นพลเมือง

6 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาพัฒนาลักษณะบุคคล

3 หน่วยกิต

(2) หมวดวิชาเฉพาะด้าน

หน่วยกิต

วิชาแกน

หน่วยกิต

วิชาเอก

หน่วยกิต

วิชาโท

หน่วยกิต

(3) หมวดวิชาเลือกเสรี

หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชา

1) ความหมายของรหัสประจำกระบวนวิชา

2) ความหมายของเลขประจำกระบวนวิชา

- เลขรหัสวิชาตัวแรก (หลักพัน)

- เลขรหัสวิชาตัวที่สอง (หลักร้อย)

- เลขรหัสวิชาตัวที่ 3 และ 4 (หลักสิบและหลักหน่วย)

3) กระบวนวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตร

รายวิชา (ระบุรหัส/ชื่อวิชาภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ/จำนวนหน่วยกิต/จำนวนชั่วโมงบรรยาย/จำนวนชั่วโมงปฏิบัติ และจำนวนชั่วโมงศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง)

RAM1111 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

3(3-0-6)

(English in Daily Life)

3.1.4 แผนการศึกษา

ปีที่ 1

ปีที่ 2

ปีที่ 3

ปีที่ 4

ตรวจสอบว่าหน่วยกิตรวม 4 ปี ครบตามหน่วยกิตรวมหรือไม่
หลักสูตรระดับ ป.ตรี : แต่ละภาคหน่วยกิตไม่เกิน 22 หน่วยกิต
* เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ป.ตรี 2565 ข้อ 12
* กรณีสืบค้นศึกษา ใช้เกณฑ์เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
บัณฑิตศึกษา 2565 ข้อ 12

3.1.5 คำอธิบายรายวิชา – เขียนให้ครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา

ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

การระบุเครื่องหมายดอกจัน (**) หมายถึงวิชาที่ปรับปรุง (เช่น เปลี่ยนรหัสวิชา ชื่อวิชา คำอธิบายรายวิชา)
เครื่องหมายดอกจัน (*) เป็นวิชาใหม่ (โดยต้องตรวจสอบกับ สวป. รหัสวิชา ชื่อวิชา ต้องไม่ซ้ำกับวิชาอื่น)

ข้อควรระวัง

หมวดที่ 3 ข้อ 3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร - ปริญญาตรี ตามเกณฑ์ฯ พ.ศ. 2565 ข้อ 9

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต		
	หลักสูตร ป.ตรี 4 ปี	หลักสูตร ป.ตรี 5 ปี	หลักสูตร ป.ตรี 6 ปี
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 24	ไม่น้อยกว่า 24	ไม่น้อยกว่า 24
หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 72	ไม่น้อยกว่า 90	ไม่น้อยกว่า 108
หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6	ไม่น้อยกว่า 6	ไม่น้อยกว่า 6
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 120	ไม่น้อยกว่า 150	ไม่น้อยกว่า 180

ข้อควรระวัง - โครงสร้างหลักสูตรบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท) ตามเกณฑ์ฯ พ.ศ. 2565 ข้อ 8

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวง แผน 1 แบบวิชาการ	เกณฑ์กระทรวง แผน 2 แบบวิชาชีพ
ศึกษารายวิชา	ไม่น้อยกว่า 12	ไม่น้อยกว่า 30 - 33
วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12	-
การค้นคว้าอิสระ	-	ไม่น้อยกว่า 3 และไม่เกิน 6
หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า	36	36

ข้อควรระวัง - โครงสร้างหลักสูตรบัณฑิตศึกษา (ปริญญาเอก) ตามเกณฑ์ฯ พ.ศ. 2565 ข้อ 8

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวง แผน 1.1	เกณฑ์กระทรวง แผน 1.2	เกณฑ์กระทรวง แผน 2.1	เกณฑ์กระทรวง แผน 2.2
วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 48	ไม่น้อยกว่า 72	ไม่น้อยกว่า 36	ไม่น้อยกว่า 48
ศึกษารายวิชา	-	-	ไม่น้อยกว่า 12	ไม่น้อยกว่า 24
หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า	48	72	48	72

ข้อควรระวัง**

หมวดที่ 3 ข้อ 3.1.3 การเขียนกระบวนวิชาตามโครงสร้างหมวดวิชา จัดแบ่งแยกเป็นหมวดวิชา และกลุ่มวิชา ให้เรียบร้อย เพื่อให้ดูเข้าใจง่าย

ตัวอย่าง - โครงสร้างหลักสูตร การแบ่งแยกหมวดวิชาและกลุ่มกระบวนวิชา

หมายเหตุ เนื่องจากหมวดวิชาศึกษาทั่วไปอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุง

3.1.4.2 หมวดวิชาเฉพาะ 93 หน่วยกิต	
กลุ่มวิชาแกนทางธุรกิจ 42 หน่วยกิต	
ACC1101 การบัญชีขั้นต้น 1	3(3-0-6)
Principle of Accounting 1	
ECO1004 เศรษฐศาสตร์ธุรกิจบริการ	3(3-0-6)
Service Business Economics	
FIN2101 การเงินธุรกิจ	3(3-0-6)
Business Finance	

3.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งทาง วิชาการ	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สถาบันการศึกษา	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

* วุฒิการศึกษา *

- เรียงลำดับจากสูง - ต่ำ (ป.เอก - ป.ตรี)
- ระบุทุกระดับการศึกษา
- จบในประเทศใช้ภาษาไทย จบต่างประเทศใช้ภาษาอังกฤษ (พ.ศ.)
- อิงตามเกณฑ์ฯ พ.ศ. 2565 ว่าคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่
- ช่องตำแหน่งทางวิชาการ หากไม่มีตำแหน่งทางวิชาการให้ระบุ อาจารย์ เท่านั้น
ไม่ต้องมี อาจารย์ ดร.

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565

เกณฑ์ 2565	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี
อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน - มีหน้าที่สอน/ค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาที่เป็นอ.ประจำหลักสูตร	<u>กรณีหลักสูตร ป.ตรีทางวิชาการ</u> - คุณวุฒิขั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่า - หรือ ผศ. - อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อย 5 คน - ผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่วางแผนการเรียนการสอนเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง	<u>กรณีหลักสูตร ป.ตรี ทางวิชาชีพ หรือปฏิบัติการ และ หลักสูตรแบบต่อเนื่อง</u> - คุณวุฒิขั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่า - หรือ ผศ. - อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อย 5 คน - ผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่วางแผนการเรียนการสอนเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - กรณีที่เน้นทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อ.ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ	<u>กรณีหลักสูตร ป.ตรี ทางวิชาชีพ หรือปฏิบัติการ และ หลักสูตรแบบต่อเนื่อง (ต่อ)</u> - กรณีที่เน้นทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อ.ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ - กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิ ป.โท และผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำ ป.ตรี หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

เกณฑ์ 2565	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน - มีหน้าที่สอน/ค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาที่เป็น อ.ประจำหลักสูตร	- คุณวุฒิขั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่า - จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรสัมพันธ์กับจำนวน นศ. - ผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่วางแผนการเรียนการสอนเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย	- คุณวุฒิ ป.เอก หรือเทียบเท่า หรือ - ขั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่ง รศ. - จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรสัมพันธ์กับจำนวน นศ. - ผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่วางแผนการเรียนการสอนเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

ทั้งนี้ ในภาคผนวก ต้องมีรายละเอียดทั้งหมดประกอบด้วยผลงานทางวิชาการ การค้นคว้า วิจัย ในรอบ 5 ปี หรือการแต่งตั้งต่างๆ (ถ้ามี) รวมทั้งภาระการสอนทั้งที่มีอยู่แล้ว และที่จะมีในหลักสูตรนี้

1. กรณีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนของนักศึกษาจะสัมพันธ์กับจำนวนของ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก คุณสมบัติของ อ. ประจำหลักสูตร ที่ทำหน้าที่ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คุณสมบัติของ อ.ประจำหลักสูตร ที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา	จำนวนนักศึกษาต่อจำนวน อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/อาจารย์ประจำหลักสูตร	
	หลักสูตรระดับปริญญาโท	หลักสูตรระดับปริญญาเอก
* อาจารย์ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า ตำแหน่งศาสตราจารย์	15:1	15:1
อาจารย์ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป	10:1	10:1
อาจารย์ปริญญาโทหรือเทียบเท่า ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป	10:1	10:1
อาจารย์ปริญญาเอกหรือเทียบเท่าไม่มี ตำแหน่งทางวิชาการ	5:1	5:1

หมายเหตุ * ขออนุมัติสภาได้แต่ไม่เกิน 15:1 หรือ ขออนุมัติ กกอ. เป็นกรณีถ้าหากเกิน 15:1

2. กรณี อ.ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อาจารย์ 1 คน เป็นที่ปรึกษานักศึกษาได้ไม่เกิน 15 คน

3.3 อาจารย์ผู้สอน

ประกอบด้วยอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษ โดยมีคุณสมบัติ/คุณสมบัติตามเกณฑ์ระดับปริญญาตรี 2565 ข้อ 10.1.3 เกณฑ์ระดับบัณฑิตศึกษา 2565 ข้อ 9.1.3 (กรณีระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ประจำ ระบุผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปี จำนวน 1 ชิ้น)

**** 3.4 อาจารย์พิเศษ** เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี 2565 ข้อ 10.1.3 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 2565 ข้อ 9.1.3)

อิงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2565

เกณฑ์ 2565	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี
อาจารย์ผู้สอน	กรณีหลักสูตร ป.ตรี ทางวิชาการ • อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ • คุณวุฒิขั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่า • หรือ ผศ. ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน • กรณีที่มี อ.ประจำที่มีคุณวุฒิ ป.ตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่ อ.ผู้สอน ก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ป.ตรี พ.ศ.2565 จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่ อ.ผู้สอนต่อไปได้ • กรณี อ.พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิ ป.โท แต่ทั้งนี้คุณวุฒิขั้นต่ำ ป.ตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี ทั้งนี้ อ.พิเศษ ต้องมี ชม. สอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมี อ.ประจำ เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น	กรณีหลักสูตร ป.ตรี ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ และหลักสูตรแบบต่อเนื่อง • อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ • คุณวุฒิขั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่า • หรือ ผศ. ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน • กรณีที่มี อ.ประจำ ที่มีคุณวุฒิ ป.ตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่ อ.ผู้สอน ก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ป.ตรี พ.ศ.2565 จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่ อ.ผู้สอน ต่อไปได้ • กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคลากรที่มาจากรายงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิ ป.โท และผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำ ป.ตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี • กรณี อ.พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิ ป.โท แต่ทั้งนี้คุณวุฒิขั้นต่ำ ป.ตรี หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี ทั้งนี้ อ.พิเศษ ต้องมี ชม. สอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมี อ.ประจำ เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น • กรณีที่เน้นทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อ.ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ

เกณฑ์ 2558	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
อาจารย์ผู้สอน	• อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ • คณบดีชั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน • มีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง • กรณี อ.พิเศษ ต้องมี ชม. สอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น	• อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ • คณบดี ป.เอกหรือเทียบเท่า • หรือ ชั้นต่ำ ป.โท หรือเทียบเท่า ที่มีตำแหน่งรศ. ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน • มีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง • กรณี อ.พิเศษ ต้องมี ชม. สอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น • กรณีรายวิชาที่สอนไม่ใช่วิชาในสาขาวิชาของหลักสูตร อนุมัติให้ อ.ที่มีคุณวุฒิปริญญาโท หรือเทียบเท่า ที่มีตำแหน่งต่ำกว่ารศ. ทำหน้าที่ อ. ผู้สอนได้

4 องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือ) (ถ้ามี)

ระบุชื่อกระบวนวิชา อธิบายโดยย่อ

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

ระบุผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ภาคสนาม (ระบุชื่อวิชาที่ฝึกงานพร้อมอธิบาย พอสังเขป พร้อมทั้งผลการเรียนรู้)

เช็คให้ตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร/สาขาวิชาและตรงกับ curriculum mapping

4.2 ช่วงเวลา

ระบุช่วงเวลาของหลักสูตรที่จัดประสบการณ์ภาคสนามให้นักศึกษา เช่น ปี ภาคการศึกษาที่จัดประสบการณ์

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

- 3 วันต่อสัปดาห์เป็นเวลา 4 สัปดาห์ หรือ
- จัดเต็มเวลาใน 1 ภาคการศึกษา

5 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

ระบุชื่อกระบวนวิชา อธิบายโดยย่อ

5.1 ชื่อวิชาและคำอธิบายโดยย่อ

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ (ที่ต้องการจากการทำโครงการ/งานวิจัย เชื่อมให้ตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร/สาขาวิชาและตรงกับ Curriculum mapping) (ระบุรายละเอียดผลการเรียนรู้ของวิชานั้น)

5.3 ช่วงเวลา (ปี ภาคการศึกษา)

5.4 จำนวนหน่วยกิต

5.5 การเตรียมการ (อธิบายอย่างย่อๆ เกี่ยวกับการเตรียมการ การแนะนำ การให้ความช่วยเหลือ)

5.6 กระบวนการประเมินผล (เกี่ยวกับกระบวนการประเมินผล รวมทั้งกลไกสำหรับการทวนสอบ)

หมวดที่ 4 การจัดกระบวนการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้

หลักสูตรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ (อธิบาย) (ในกรณีระดับบัณฑิตศึกษาให้ระบุ) ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึง คณาจารย์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (อธิบาย)

2. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา (นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตรมาใส่)

นิยมทำเป็นตาราง เช่น

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์การสอน/กิจกรรมของนักศึกษา

ทั้งนี้ ชี้ให้เห็นถึงกลยุทธ์การสอน/กิจกรรมของนักศึกษาที่จะใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะเหล่านั้น

3. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

3.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

1.ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education Learning Outcomes : GELOs) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร

GELO 1 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกและสามารถดำรงตนในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างเหมาะสม

GELO 2 มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาตนเองและดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

GELO 3 ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ และมีฐานความคิดในการดำเนินชีวิต

GELO 4 ปฏิบัติตนตามอัตลักษณ์แห่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำงานร่วมกับชุมชน เข้าใจและเข้าถึงสภาพความเป็นจริงของชุมชน

GELO 5 สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการเรียนรู้ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร	ระดับการเรียนรู้ (Learning Level)		
	K	A	S
GELO 1 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกและสามารถดำรงตนในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างเหมาะสม	Applying (K3)	Valuing (A3)	
GELO 2 มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาตนเองและดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ	Applying (K3)	Valuing (A3)	
GELO 3 ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ และมีฐานความคิดในการดำเนินชีวิต	Analyzing (K3)		Manipulation (S2)
GELO 4 ปฏิบัติตนตามอัตลักษณ์แห่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำงานร่วมกับชุมชน เข้าใจและเข้าถึงสภาพความเป็นจริงของชุมชน	Applying (K3)	Organizing values (A4)	Manipulation (S2)
GELO 5 สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการเรียนรู้ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้	Applying (K3)	Valuing (A3)	

3.2 ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565

- ด้านความรู้
- ด้านทักษะ
- ด้านจริยธรรม
- ด้านลักษณะบุคคล

ผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พ.ศ. 2566

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการประเมินผล
1. ด้านความรู้ (Knowledge)		
1.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา 1.2 สามารถเข้าใจปัญหา และเลือกใช้กระบวนการและเครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา 1.3 สามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาตามสาขาวิชา ไปใช้เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี 1.4 มีความรู้ ความเข้าใจในสังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ	1. การเรียนรู้ผ่านงานที่ได้รับมอบหมาย 2. การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ 3. การให้คำแนะนำโดยอาจารย์ผู้สอน 4. กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการบรรยาย กรณีศึกษา และสถานการณ์จำลอง 5. การอภิปรายในชั้นเรียน 6. การเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ ที่กระบวนวิชาเห็นว่าเหมาะสม	1. การสอบวัดทักษะ digital Literacy 2. การประเมินจากผลงาน 3. การสังเกตโดยผู้สอน 4. การสอบปลายภาค 5. การสะท้อนคิดโดยผู้เรียน 6. วิธีการวัดและประเมินผลอื่นๆ ที่กระบวนวิชาเห็นว่าเหมาะสม
2. ด้านทักษะ (Skills)		
2.1 สามารถสืบค้น ศึกษา และสรุปองค์ความรู้ เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน 2.2 สามารถแสวงหาความรู้ได้ตลอดชีวิต และนำไปใช้ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม 2.3 สามารถใช้ชีวิตในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่หลากหลาย 2.4 เลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ 2.5 สามารถสื่อสาร โดยการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาอื่นๆ ได้ในชีวิตประจำวัน 2.6 สามารถนำข้อมูลทางคณิตศาสตร์ และ/หรือสถิติมาใช้ในการชีวิตประจำวันได้	1. การเรียนรู้ผ่านงานที่ได้รับมอบหมาย 2. การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ 3. การให้คำแนะนำโดยอาจารย์ผู้สอน 4. กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการบรรยาย กรณีศึกษา และสถานการณ์จำลอง 5. การอภิปรายในชั้นเรียน 6. การฝึกปฏิบัติ การสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ 7. การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน หรือปัญหาเป็นฐาน (Project-based or problem-based learning) 8. การเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ ที่กระบวนวิชาเห็นว่าเหมาะสม	1. การสอบวัดทักษะทางภาษาต่างประเทศ 2. การประเมินจากผลงาน 3. การสังเกตโดยผู้สอน 4. การสอบปลายภาค 5. การสะท้อนคิดโดยผู้เรียน 6. การสังเกตแนวคิดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจากการอภิปราย 7. ผลงานจากโครงงานหรือจากการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 8. วิธีการวัดและประเมินผลอื่นๆ ที่กระบวนวิชาเห็นว่าเหมาะสม

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการประเมินผล
3. ด้านจริยธรรม (Ethics)		
3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ 3.2 มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม เคารพกฎระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย องค์การและสังคม 3.3 มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม และสามารถ ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 3.4 มีความเคารพในสิทธิ และความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่า และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ 3.5 มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ และมีทัศนคติในการใช้ชีวิตเชิงบวก	1. กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์จริงในสิ่งแวดล้อมที่มีความแตกต่างหลากหลาย หรือเรียนรู้จากศิลปิน หรือปราชญ์ชาวบ้าน 2. การเรียนรู้ ผ่านงานที่ได้รับมอบหมาย 3. การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ 4. การให้คำแนะนำโดยอาจารย์ผู้สอน 5. การอภิปรายในชั้นเรียน 6. การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน หรือ ปัญหาเป็นฐาน (Project-based or problem-based learning) 7. การเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ ที่กระบวนวิชาเห็นว่าเหมาะสม	1. การสังเกตพฤติกรรมโดยตรงจาก ผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน (Peer assessment) 2. การประเมินจากผลงาน 3. การสังเกตโดยผู้สอน 4. การสอบปลายภาค 5. การสะท้อนคิดโดยผู้เรียน 6. การสังเกตแนวคิดที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมจากการอภิปราย 7. ผลงานจากโครงงานหรือจากการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 8. วิธีการวัดและประเมินผลอื่นๆ ที่กระบวนวิชาเห็นว่าเหมาะสม
4. ด้านลักษณะบุคคล (Character)		
4.1 แสดงออกถึงผู้ที่มีความรู้คุณธรรม 4.2 แสดงออกถึงความเป็นผู้ที่เสียสละ มีความอดทนและอดกลั้น 4.3 แสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 4.4 แสดงออกถึงการใช้ ความรู้ ความสามารถบนพื้นฐานทางวิชาการที่ถูกต้อง 4.5 แสดงออกถึงการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง	1. กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์จริงในสิ่งแวดล้อมที่มีความแตกต่างหลากหลาย หรือเรียนรู้จากศิลปิน หรือปราชญ์ชาวบ้าน 2. การเรียนรู้ ผ่านงานที่ได้รับมอบหมาย 3. การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ 4. การให้คำแนะนำโดยอาจารย์ผู้สอน 5. การอภิปรายในชั้นเรียน 6. การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน หรือ ปัญหาเป็นฐาน (Project-based or problem-based learning) 7. การเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ ที่กระบวนวิชาเห็นว่าเหมาะสม	1. การสังเกตพฤติกรรมโดยตรงจาก ผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน (Peer assessment) 2. การประเมินจากผลงาน 3. การสังเกตโดยผู้สอน 4. การสอบปลายภาค 5. การสะท้อนคิดโดยผู้เรียน 6. การสังเกตแนวคิดที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมจากการอภิปราย 7. ผลงานจากโครงงานหรือจากการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 8. วิธีการวัดและประเมินผลอื่นๆ ที่กระบวนวิชาเห็นว่าเหมาะสม

3.3 หมวดวิชาเฉพาะ/หมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ/หมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี (General Education Learning Outcomes : GELOs) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร

PLO1.....

PLO2.....

PLO3.....

PLO4.....

PLO5.....

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร	ระดับการเรียนรู้ (Learning Level)		
	K	A	S
PLO1			
PLO2			
PLO3			
PLO4			
PLO5			

2. ผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาเฉพาะ/หมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการประเมินผล
1 ด้านความรู้		
2 ด้านทักษะ		
3.จริยธรรม		
4.ลักษณะบุคคล		

3.4 แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบ

1. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (GELOs) และหมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี (PLO) กับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. ตารางแสดงกลุ่มวิชาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (GELOs) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (GELOs) และหมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี (PLOs) จำแนกตามกระบวนวิชา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

4.ตารางแสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตร สู่กระบวนวิชา (Curriculum Mapping) จำแนกตามกระบวนวิชากับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ใส่เฉพาะกิจกรรมหลัก (●))

(แสดงในภาคผนวก)

*** สิ่งที่ต้องระวัง ***

- รายชื่อวิชา ต้องเช็คให้ครบและจัดเรียงตามโครงสร้างหลักสูตรที่แสดงในหมวดที่ 3 ข้อ 3.1.3
- ระบุเป็นหมวดวิชา โดยระบุย่อยเป็นกลุ่มวิชา ➡ เนื่องจากหนังสือ สป.อว. ที่ ศธ 0506(1)/ว1383 ลงวันที่ 2 พ.ย. 58 ระบุ กำหนดแต่ละรายวิชาในทุกๆ หมวดวิชาต้องมีผลการเรียนรู้ครบทุกด้าน อย่างน้อยร้อยละ 50 ส่วนแต่ละวิชาที่เหลืออีกร้อยละ 50 ต้องมีผลการเรียนรู้อย่างน้อย 4 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม ด้านลักษณะบุคคล และภาพรวมทั้งหลักสูตรต้องมีกระบวนวิชาที่รับผิดชอบผลการเรียนรู้ครบทุกข้อ
- ผลการเรียนรู้ทุกข้อต้องมีรายวิชาที่รับผิดชอบอย่างน้อย 1 รายวิชา

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1 กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง..... (แนบท้ายภาคผนวก

- ป.ตรี : ข้อบังคับ ม.ร. ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2560

- บัณฑิตศึกษา : ข้อบังคับ ม.ร. ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561

2 กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

(อธิบายกระบวนการที่ใช้ในการทวนสอบมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามผลการเรียนรู้ในระดับรายวิชา เช่น ทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ หรืองานที่มอบหมาย และในระดับหลักสูตร เช่น ข้อมูลป้อนกลับจากนักศึกษาปีสุดท้าย)

2.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษา

(พร้อมใส่รายละเอียดว่ามีอะไรบ้าง)

EX. มีการทวนสอบรายวิชา โดยคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมคณะ

ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

2.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังนักศึกษาสำเร็จการศึกษา

(พร้อมใส่รายละเอียดว่ามีอะไรบ้าง)

EX. มีการกำหนดมาตรการในการทวนสอบมาตรฐานการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษาเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและตามนโยบายของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังนี้

1. ประเมินภาวะการได้งานทำของบัณฑิต ได้แก่ การประเมินจำนวนบัณฑิตที่ได้งานทำในแต่ละรุ่น ระยะเวลาการหางาน ตลอดจนทั้งความคิดเห็นต่อความรู้ความสามารถ คุณภาพและความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบอาชีพ อัตราเงินเดือน และการทำงานที่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษา
2. ประเมินบัณฑิตที่เข้าสู่วิชาชีพ โดยประเมินจากความพึงพอใจในความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ ความคิดเห็นต่อหลักสูตร และความมั่นใจในการประกอบอาชีพ และการเปรียบเทียบกับบัณฑิตจากสถาบันอื่น
3. การทวนสอบจากผู้ประกอบการผู้ใช้บัณฑิต ประเมินความพึงพอใจในคุณภาพและความรับผิดชอบของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและทำงานในสถานประกอบการนั้น
4. การประเมินจากสถานศึกษาอื่น ประเมินระดับความพึงพอใจในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติด้านอื่นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วเข้าไปศึกษาต่อในสถานศึกษาแห่งนั้น

3 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ระดับป.ตรี เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2565 โดยต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่าเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี และมีคุณสมบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2560

ระดับป.โท เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิต พ.ศ. 2565 ข้อ 13.2 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2561

ระบุ แผนการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น แผน 1 แบบวิชาการ แผน 2 แบบ วิชาชีพ

31.2.1 แผน 1 แบบวิชาการ เสนอวิทยานิพนธ์

ระดับป.เอก เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิต พ.ศ. 2565 ข้อ 13.3 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2561

ระบุ แผนการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น แผน 1.1.....

31.3.1

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การพัฒนาคณาจารย์

1.1 การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่ เช่น การปฐมนิเทศ และ/หรือการแนะนำอาจารย์ใหม่และอาจารย์พิเศษให้มั่นใจได้ว่าอาจารย์เข้าใจถึงหลักสูตรและบทบาทของรายวิชาต่างๆ ที่สอนในหลักสูตรและรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ

1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์ เพื่อช่วยให้คณาจารย์ได้พัฒนา

1.2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

1.2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การกำกับมาตรฐาน

อธิบายกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ประกาศใช้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร

EX.

1. มีอาจารย์ประจำหลักสูตรอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ดำเนินการและวางแผนการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. มีการประเมินผลหลักสูตรทุก 4 ปีการศึกษา โดยคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และทุก 5 ปี โดยคณะกรรมการประเมินหลักสูตร ที่แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอก ซึ่งรวมทั้งผู้ประกอบการในสาขาวิชา
3. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ 5 ปี

2. บัณฑิต

อธิบายคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ผลลัพธ์การเรียนรู้ การมีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา

3. นักศึกษา

อธิบายกระบวนการรับนักศึกษาและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา การควบคุมการดูแล การให้คำปรึกษา วิชาการและแนะแนว การคงอยู่ การสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา

4. อาจารย์

อธิบายกระบวนการบริหารและพัฒนาอาจารย์ ตั้งแต่ระบบการรับอาจารย์ใหม่ การคัดเลือกอาจารย์คุณสมบัติ ความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาและมีความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

อธิบายการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง การออกแบบหลักสูตร ควบคุม กำกับกับการจัดทำรายวิชา การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา การประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

อธิบายระบบการดำเนินงานของภาควิชา คณะ สถาบัน เพื่อความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งความพร้อมทางกายภาพและความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ระบุตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ใช้ในการติดตาม ประเมินและรายงานคุณภาพของหลักสูตรประจำปีตามตัวบ่งชี้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หรือตัวบ่งชี้ที่หลักสูตรพัฒนาขึ้นเองโดยครอบคลุม หมวด 1 - หมวด 8 ทั้งนี้ ตัวบ่งชี้อย่างน้อยต้องสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก

จะทำเป็นตาราง

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินการ	25xx	25xx	25xx	25xx	25xx
1.					
12.					
รวมตัวบ่งชี้ (ข้อ) ในแต่ละปี	Σn	Σn	Σn	Σn	Σn
ตัวบ่งชี้บังคับ	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
จำนวนตัวบ่งชี้ต้องผ่านรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (ข้อ)					

หลักสูตรระดับปริญญาตรี (ทำตาราง 5 ปีการศึกษา)

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	
1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	
2. มคอ.2 สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)	
3. จัดทำ มคอ.3 และ มคอ.4 ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	
4. จัดทำ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 45 วัน หลังสอบให้ครบทุกรายวิชาที่เปิดสอน ในกรณีที่มีการสอบซ่อมให้จัดทำ มคอ.5 และ มคอ.6 ดังนี้ ภาค 1 จัดทำหลังสอบซ่อม 1 ภาค 2 จัดทำหลังสอบภาค 2 (ไม่รวมสอบซ่อม 2) และภาคฤดูร้อนจัดทำหลังสอบภาคฤดูร้อน	
5. จัดทำ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดการสอบภาคฤดูร้อน	
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ. 4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว	
8. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	
9. อาจารย์ประจำทุกคนได้เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาอาจารย์ด้านการเรียนการสอน หรือด้านที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปีการศึกษา	
10. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาด้านวิชาการหรือวิชาชีพหรือด้านที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	
11. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0	
12. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0	

หากหลักสูตรใดที่มีองค์กรวิชาชีพเกี่ยวข้องก็สามารถเพิ่มตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามที่องค์กรวิชาชีพกำหนดไว้

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา (ทำตาราง 5 ปีการศึกษา)

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร
2. มคอ.2 สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)
3. จัดทำ มคอ.3 และ มคอ.4 ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา
4. จัดทำ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสอบแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชาที่เปิดสอน และภาคฤดูร้อนจัดทำหลังสอบภาคฤดูร้อน
5. จัดทำ มคอ.7 ภายใน 45 วัน หลังสิ้นสุดการสอบภาคฤดูร้อน
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ. 4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว
8. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน
9. อาจารย์ประจำทุกคนได้เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาอาจารย์ด้านการเรียนการสอน หรือด้านที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปีการศึกษา
10. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาด้านวิชาการหรือวิชาชีพหรือด้านที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
11. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0
12. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0

หากหลักสูตรใดที่มีองค์กรวิชาชีพเกี่ยวข้องก็สามารถเพิ่มตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามที่องค์กรวิชาชีพกำหนดไว้

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินการสอน (อธิบายกระบวนการที่ใช้ในการประเมินกลยุทธ์การสอนที่ได้วางแผนไว้สำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่างๆ)

- การประเมินความเห็นหรือข้อเสนอแนะของอาจารย์ภายหลังเข้ารับการอบรม
 - การนำกลยุทธ์การสอนไปใช้
 - การปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร หรือ วิธีการสอน
 - การวิเคราะห์ผลการประเมินของนักศึกษา
 - หลักสูตรฝึกอบรมด้านทฤษฎีการเรียนรู้ และวิธีการสอนที่เกี่ยวข้อง
- ทั้งนี้ ให้แสดงกระบวนการที่จะนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงแผนกลยุทธ์การสอน

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน (อธิบายกระบวนการวิชาที่ใช้ในการประเมินทักษะของคณาจารย์ในการใช้กลยุทธ์ตามที่ได้วางแผนไว้)

- การประเมินของนักศึกษาในแต่ละรายวิชา
- การสังเกตการณ์ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/หัวหน้าภาค
- การทดสอบผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรเทียบกับนักศึกษาของสถาบันอื่นในหลักสูตรเดียวกัน
- การจัดอันดับเกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนาความรู้ และทักษะที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่นักศึกษาต้องการ

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม (อธิบายกระบวนการวิชาที่ใช้เพื่อได้ข้อมูลย้อนกลับในการประเมินคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม และการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากกลุ่มบุคคลต่างๆ)

- นักศึกษาและบัณฑิต
- ผู้ทรงคุณวุฒิ
- บุคคลภายนอก
- ผู้ใช้บัณฑิต และ/หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

*ใส่ตาราง 1.แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย/บัณฑิตที่มีต่อหลักสูตร

2.แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อนักศึกษา/บัณฑิต

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

การประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีตามดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุในหมวดที่ 7 ข้อ 7 โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอย่างน้อย 1 คน

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยได้กำหนดทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยเป็นระบบ และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

- อธิบายกระบวนการทบทวนผลการประเมินที่ได้จากอาจารย์และนักศึกษา และ
- กระบวนการในการวางแผนปรับปรุงหลักสูตร และแผนกลยุทธ์

ภาคผนวก

1. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบ

1.1 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (GELOs) และหมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี (PLO) กับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.2 ตารางแสดงกลุ่มวิชาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (GELOs) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.3 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (GELOs) และหมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี (PLO) จำแนกตามกระบวนวิชา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.4 ตารางแสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตร สู่กระบวนวิชา (Curriculum Mapping) จำแนกตามกระบวนวิชากับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะด้านและหมวดวิชาเลือกเสรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. ความคาดหวังผลลัพธ์การเรียนรู้การสอนเมื่อสิ้นปีการศึกษา

3. ผลงานทางวิชาการ และการการสอนของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

2.1 กรณีหลักสูตร ป.ตรี ต้องมีผลงานวิชาการในรอบ 5 ปี อย่างน้อย 1 รายการ (เขียนแบบบรรณานุกรม) (เช่น หลักสูตรปรับปรุง 2567 ใช้ผลงาน 2563-2567) **ผลงานปี 2567 วันที่ตีพิมพ์ต้องตีพิมพ์ก่อนหลักสูตรเสนอสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.2 กรณีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาต้องมีผลงานวิชาการในรอบ 5 ปี อย่างน้อย 3 รายการ โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย (เขียนแบบบรรณานุกรม) (เช่น หลักสูตรปรับปรุง 2567 ใช้ผลงาน 2563-2567) **ผลงานปี 2567 วันที่ตีพิมพ์ต้องตีพิมพ์ก่อนหลักสูตรเสนอสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง

4. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 คนประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก อย่างน้อย 2 คน และผู้แทนจากองค์กรวิชาชีพ (ถ้ามี) อย่างน้อย 1 คน (คณะเป็นผู้จัดทำ ลงนามคำสั่งแต่งตั้งโดยอธิการบดี)

5. ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง กรณีหลักสูตรปรับปรุง ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง กรณีหลักสูตรปรับปรุง (หัวตารางให้เขียนว่า เช่น **ช่องซ้าย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ช่องขวา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565**)

6. การสำรวจตลาดแรงงาน กรณีหลักสูตรใหม่

7. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่อ้างอิงในเล่มหลักสูตร

* หมายเหตุ - ระบุเลขหน้า ทุกหน้า ยกเว้นหน้าแรก